Bestuurszaken
Raadhuislaan 2, Oss
Telefoon 14 0412
Fax [0412] 64 26 05
E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de datum van deze brief vermelden?

Waterschap Aa en Maas
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 5049
5201 GA 's-Hertogenbosch

Datum
14-09-2028

Behandeld door
D. Gijzen

Onderwerp
Wijzigingen regels waterschap Aa en Maas 2027

Geacht Dagelijks Bestuur,

Wij hebben kennisgenomen van de ontwerpwijziging van de Waterschapsverordening die van 7 augustus tot en met 18 september ter inzage ligt. Op grond van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze brengen wij hierbij de volgende reactie naar voren.

1. Algemeen

Wij onderschrijven het belang van het beschermen van het regionale watersysteem en het aanpassen van onze leefomgeving aan een veranderend klimaat. Ook erkennen wij dat het stedelijk gebied bijdraagt aan de belasting van het watersysteem. Heldere, uitvoerbare en doelmatige regelgeving is essentieel om een toekomstbestendige en klimaatadaptieve leefomgeving te kunnen blijven garanderen.

De uitwerking die u kiest kunnen wij echter niet relateren aan deze doelen. Wij constateren dat de voorgestelde regels voor het aanbrengen en wijzigen van verhard oppervlak onvoldoende aansluiten bij de gemeentelijke uitvoeringspraktijk. De gevolgen voor beheer, onderhoud, ruimtelijke ontwikkelingen en woningbouw zijn naar onze mening onvoldoende onderzocht en afgewogen.

Daarnaast zijn wij van mening dat deze regeling een wezenlijke beleidswijziging vormt die direct ingrijpt op de inrichting van de openbare ruimte en daarmee op gemeentelijke verantwoordelijkheden. Een dergelijke wijziging kan niet eenzijdig door het waterschap uitgewerkt worden, maar dient in nauwe samenwerking en afstemming met gemeenten tot stand te komen. Wij constateren dat gemeente en waterschap elkaar in de uitwerking van deze regelgeving zijn kwijtgeraakt.

Wij verzoeken het waterschap de regeling op onderstaande punten te heroverwegen en in samenwerking met de gemeenten, nieuwe regels voor het wijzigingen en aanbrengen van het verhard oppervlak op te stellen.

2. Zienswijze

a. De ontwerp-regels hebben grote financiële en ruimtelijke gevolgen voor de gemeente Oss

Bij een (grootschalige) herinrichting van de openbare ruimte hanteert de gemeente Oss het beleid om hierbij per m^2 verharding 25 mm aan ruimte voor water(berging) toe te voegen. Dit wordt ingevuld door een combinatie van bergende/infiltrerende riolering, groenvoorzieningen in de wijk en randvoorzieningen (waterbergingen) aan de randen van de wijk. Dit zorgt voor een flinke verbetering van de waterhuishouding: minder kans op wateroverlast, minder hittestress en minder gemengde overstortingen, ook als de klimaatverandering voor de komende decennia wordt meegerekend. Een norm van 80 mm extra berging in deze situatie zal ons dwingen tot buitensporige kosten met een beperkt effect. Dit zien wij niet als doelmatig. De technische beschouwing hierover leest u in bijlage 1.

Ook bij woningbouwprojecten, met een norm van 80 mm in bebouwd gebied, en 100 mm in nu onbebouwd gebied, is de ruimtelijke en financiële impact groot. Dit betekent namelijk dat er netto (veel) meer ruimte nodig is voor water. Bij nieuwe ontwikkelingen gaat dit ten koste van uitgeefbare grond, waarmee de kosten voor gebiedsontwikkeling worden verhoogd. Dit zet de financiële haalbaarheid alsmede de kwalitatieve en kwantitatieve woningbouwopgave verder onder druk. Daarbij komt dat gebiedsontwikkelingen al te maken hebben met een stapeling van eisen op het gebied van energietransitie, verkeer en parkeren, vergroening en (‘betaalbare’) woningbouw-programmering. De voorgestelde regeling vergroot deze druk verder en maakt het voor de gemeente Oss aanzienlijk lastiger om onze woningbouwopgave te behalen.

We missen bij het voorgenomen besluit, gezien de grote impact van de regels:

- Kennis over de (on)mogelijkheden bij beheer- en onderhoudsprojecten in de openbare ruimte, en
- een maatschappelijke kosten-baten afweging als onderbouwing van het besluit.

Wij verzoeken u de regels voor het aanbrengen en wijzigen van verharding niet op deze wijze vast te stellen, maar in plaats daarvan samen met gemeenten te komen tot werkbare regels of andere samenwerkingsafspraken. Zo werken wij op dit moment gezamenlijk aan het opstellen van een hemelwaterstructuurplan, waarmee we inzichtelijk maken hoe we in de toekomst om willen gaan met hemelwater. Dit zou de basis kunnen vormen voor bestuurlijke afspraken tussen gemeente en waterschap, waarbij verordenende regels alleen nodig zijn voor situaties die afwijken van zo’n gezamenlijk plan.

b. In het participatieproces was onvoldoende tijd en ruimte voor een gezamenlijke uitwerking

Wij zijn van mening dat deze regeling een wezenlijke beleidswijziging vormt die direct ingrijpt op de ruimtelijke ordening en de inrichting van de openbare ruimte en daarmee op gemeentelijke verantwoordelijkheden. Door deze wijziging grotendeels eenzijdig uit te werken, stelt het waterschap de bestaande goede samenwerking tussen de gemeente Oss en het waterschap flink op de proef.

Deze werkwijze past bovendien niet bij de gemaakte afspraak op de Woontop, waar het waterschap zich op beroept. De Woontop gaat overigens specifiek over woningbouw-ontwikkelingen, niet over elke wijziging in het verhard oppervlak in stedelijk gebied. Op de Woontop is afgesproken om de normering

van water- en bodemaspecten bij nieuwe ontwikkelingen als waterschappen, gemeenten en het Rijk in samenwerking op te stellen. Beoordeelt het waterschap de wijze waarop de voorliggende ontwerp waterschapsverordening is opgesteld als 'samenwerken'?

Daarnaast wijkt de juridische uitwerking die nu ter inzage ligt, op wezenlijke punten af van hetgeen in de participatie is besproken. Wij constateren dat de eerder door de gemeente ingebrachte inhoudelijke aandachtspunten en aanbevelingen nauwelijks zichtbaar hebben geleid tot aanpassingen. Het is voor ons niet inzichtelijk op welke wijze onze eerdere reactie is meegewogen, welke punten zijn overgenomen, welke niet en welke inhoudelijke afwegingen daaraan ten grondslag liggen. Hierdoor zijn er na het participatieproces juist nog meer onduidelijkheden ontstaan.

- Zo verschilt de definitie van 'wijzigen verhard oppervlak' tussen het document 'Beleidsregels en hydrologische uitgangspunten' en de ontwerp Waterschapsverordening. Wat wordt hier precies bedoeld? Telt elke reconstructie in de openbare ruimte als 'wijzigen verhard oppervlak'?
- De overgangsregeling is, anders dan tijdens de eerdere participatie, nu wel uitgewerkt. Wij zien niet graag dat een verleende vergunning binnen drie jaar van rechtswege vervalt, maar liever dat hier een besluit tot intrekking voor nodig is. Bovendien is de termijn van drie jaar krap, o.a. omdat door externe factoren zoals ruimte op het stroomnet, projecten makkelijk vertraging kunnen oplopen.

Kortom: er is meer tijd nodig om de regels eenduidig op te stellen en de daadwerkelijke impact te bepalen. Wij zouden deze tijd liever besteden aan een constructieve samenwerking, om te komen tot een werkbare waterschapsverordening. Helaas heeft het waterschap vooralsnog niet voor die weg gekozen, waardoor wij genoodzaakt zijn formeel te reageren.

3. Verzoek

Wij verzoeken u om bij het te nemen besluit, in het bijzonder als het gaat om de regels voor het toevoegen of wijzigen van verhard oppervlak:

- De breed gedeelde gemeentelijke signalen serieus mee te nemen in uw besluitvorming en daarom de voorgestelde regels over het toevoegen en wijzigen van verhard oppervlak niet in hun huidige vorm vast te stellen;
- Alleen een besluit te nemen als de maatschappelijke kosten en baten in beeld zijn, zeker als het gaat om woningbouw en om beheer en onderhoud van de openbare ruimte;
- Kennis over de (on)mogelijkheden bij beheer- en onderhoudsprojecten in de openbare ruimte, die aanwezig is bij gemeenten, te benutten;
- Alleen een besluit te nemen als de precieze bedoeling van de juridische regels en hun impact helder is, specifiek als het gaat om de definitie van 'wijzigen verhard oppervlak' en de overgangsregeling;
- Op deze manier een integrale invulling te geven van onze gezamenlijke doelstellingen op gebied van waterbeheer en klimaatadaptatie;
- Te sturen op basis van samenwerking en vertrouwen.

4. Conclusie

De gemeente Oss ondersteunt de ambitie om klimaatbestendig te ontwikkelen. De voorgestelde regeling is echter op onderdelen onvoldoende uitvoerbaar, onvoldoende onderbouwd en onvoldoende afgestemd op de gemeentelijke praktijk. Bovendien staat de voorgestelde regeling op gespannen voet met de lokale, regionale en nationale opgave op het gebied van het realiseren van voldoende en betaalbare woningen de komende jaren.

Wij verzoeken het waterschap de regeling op deze punten aan te passen en gezamenlijk met gemeenten te komen tot een uitvoerbare, proportionele en gebiedsgerichte regeling die zowel klimaatadaptatie als een doelmatig beheer van de openbare ruimte ondersteunt.

Wij blijven graag zowel ambtelijk als bestuurlijk met u in gesprek.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oss,

Namens dezen,

H. Reints

De secretaris,

F.T. de Jonge

De burgemeester,

Ook verstuurd naar info@aaenmaas.nl op 16 september 2026

Bijlage: De bredere zorg, toegelicht vanuit technisch oogpunt

De meeste gemeenten leggen uit ervaring zo'n 10-30 mm extra waterberging aan bij een herinrichting door een combinatie van bergende/infiltrerende riolering, groenvoorzieningen in de wijk en randvoorzieningen (waterbergingen) aan de randen van de wijk. De gemeente Oss heeft hier dus ook specifiek beleid voor (minimaal 25 mm), maar dat wisselt per gemeente. Dit zorgt vaak voor een flinke verbetering van de waterhuishouding.

Een norm van 80 mm extra berging in deze situatie zal veel gemeenten dwingen tot buitensporige kosten met een beperkt effect en wordt daarom als disproportioneel gezien. Een technische beschouwing:

- Budgetten van gemeenten staan al onder druk voor verouderde riolering die vervangen moet worden en de klimaatopgaven. De voorgestelde norm betekent dat er nog scherpere keuzes gemaakt moeten worden in de financiën, waarbij mogelijk minder wijken aangepakt kunnen worden.

- Er is vaak geen ruimte in bestaande wijken voor zoveel berging, waardoor een waterberging voornamelijk ondergronds aangelegd moet worden. En dit is vaak 4-5x zo duur als een bovengrondse voorzieningen (zoals een wadi of open berging), waardoor een gemeente minder m3 aan waterberging kan maken voor hetzelfde geld.

    - Voor een wijk met 10 ha verharding waar nu 50 mm extra ondergrondse waterberging (kratten, betonelementen, waterbergende funderingen met drainage) aangelegd moet worden (à €1000/m3) tov de 30 mm die al gepland is, levert dit een extra kostenpost op van €5 miljoen.

    - Voor een grote stadswijk met 50 ha verharding waar vaak minder ruimte is voor bovengrondse waterberging, kan het zomaar zijn dat 70 mm waterberging moet in ondergrondse systemen. Kosten bedragen dan €35 miljoen.

    - Het resultaat is dat een herinrichting van een wijk zomaar 1,5-3x zo duur kan worden, ook als rekening wordt gehouden met mogelijke 'aftrekposten' voor groene daken en halfverharding.

- De berging is niet effectief. Bestaande wijken kunnen vaak al rond de 40 mm neerslag verwerken zonder schade dmv het watersysteem en kortstondig water-op-straat tussen de banden. Relatief nieuwe wijken (> ~ 1995) vaak nog meer. 80 mm extra berging zorgt voor een dermate hoog beschermingsniveau (40+80 mm), dat bergingen vrijwel nooit vol zullen lopen. Zonde als in andere wijken wateroverlast ontstaat.

- De eerste 10 mm aan waterberging is bij een goede inrichting voldoende om 90%+ van de jaarlijkse neerslag te infiltreren. Het is voor droogte veel beter om in vier wijken 20 mm infiltrerende berging aan te leggen, dan in één wijk 80 mm.

- Veel onderzoeken tonen aan dat in de ene wijk berging veel effectiever is dan in de ander. Dit is bijvoorbeeld afhankelijk van hoogteligging, grondslag, bestaande watersysteem en transportafstanden in de waterketen. Om die reden wordt bijvoorbeeld in Tilburg 10-50 mm berging gevraagd, afhankelijk van de effectiviteit en huidige wateroverlast. Gemeenten willen daarom de vrijheid kunnen hebben om hun lokale kennis te gebruiken om een goede afweging te maken waar een extra inspanning nodig is.